

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет юридичний
Кафедра адміністративного та фінансового права

Затверджено

на засіданні кафедри адміністративного
та фінансового права
факультету юридичного
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № ____ від ____ _____ 20__ р.)

Силабус з навчальної дисципліни

«ТРАНСФЕРНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ»

**що викладається в межах ОПІ першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів з спеціальності «Правознавство»**

Львів – 2022

**Силабус курсу «Трансфертне ціноутворення»
2022–2023 навчального року**

Назва курсу	«Трансфертне ціноутворення»
Адреса викладання курсу	79000, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14 (юридичний факультет)
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	<u>Юридичний факультет</u> Кафедра адміністративного та фінансового права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 08 «Право» Спеціальність 081 «Право»
Викладачі курсу	Джох Роман Васильович , кандидат юридичних наук, асистент кафедри адміністративного та фінансового права
Контактна інформація викладачів	<u>Викладачі кафедри адміністративного та фінансового права</u> <u>Місце знаходження:</u> юридичний факультет, кафедра адміністративного та фінансового права, 79000, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14, ауд. Г-217, тел. (032) 239-45-25
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відбуваються в день проведення лекцій/практичних занять. Також можливі он-лайн консультації.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб застосовувати у практичній діяльності норми, які регулюють контроль за трансфертним ціноутворенням. Тому у курсі представлено як огляд правових концепцій контролю за трансфертним ціноутворенням так і процесів та інструментів, які потрібні для виявлення та запобігання ухилення від сплати податків шляхом маніпуляції трансфертними цінами в господарських операціях.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Трансфертне ціноутворення» є завершальною вибірковою дисципліною зі спеціальності 081 «Право» для освітньо-професійної програма ОС Бакалавр, яка викладається студентам денного відділення у 8 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета: оволодіння особами, що здобувають вищу освіту, поглибленими знаннями з податкового права України, а саме інституту контролю за трансфертним ціноутворенням, формування у них навиків і умінь їх глибокого осмислення і творчого застосування на практиці. Завдання: подання студентам поглиблених знань із особливостей контролю за трансфертним ціноутворенням; засвоєння теоретичних основ контролю за трансфертним ціноутворенням; розвитку у студентів навичок самостійної творчої роботи при аналізі нормативно-правових актів, судової практики та реальних ситуацій, що стосуються трансфертного ціноутворення.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Дубницький В. І., Жукова О. В. та ін. Трансфертне ціноутворення: український варіант. Київ: Міжнародний Аналітичний Альянс. 2012. 142 с.

	<p>2. Макаренко М. І., Савченко Т. Г. Система трансфертного ціноутворення в комерційних банках: монографія. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. 238 с.</p> <p>3. Дядюк Є. М. Правовий статус афілійованих (пов'язаних) осіб як суб'єктів господарювання: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Міжрегіон. акад. упр. персоналом. Київ, 2012. 200 с.</p> <p>4. Настанови ОЕСР щодо трансфертного ціноутворення для транснаціональних компаній та податкових служб. URL: http://auditconsult.biz/tzo/0.pdf.</p> <p>Додаткова література:</p> <p>1. Джох Р. В. Поняття та ознаки трансфертного ціноутворення. Сутність та значення впливу законодавства на розвиток суспільних відносин: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. Одеса: Причорноморська фундація права, 2016. С. 69–73.</p> <p>2. Джох Р. В. Трансфертне ціноутворення: причини виникнення й історія розвитку правового регулювання. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2015. № 15. С. 101–104.</p> <p>3. Джох Р. В. Трансфертне ціноутворення крізь призму дотримання принципів податкового законодавства та норм Конституції України. Порівняльно-аналітичне право. 2014. № 5. С. 224–227.</p> <p>4. Дмитрик О. О. Трансфертне ціноутворення в Україні та європейських державах. Адаптація до права ЄС регулювання економіки України в сучасних умовах. Харків: НДІ ПЗІР, 2015. С. 160–166.</p> <p>5. Джох Р. В. Загальна характеристика правовідносин, що пов'язані з оподаткуванням під час здійснення контрольованих операцій. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2016. № 6, т. 2. С. 75–78.</p> <p>6. Гетманцев Д., Коряк О. До питання пов'язаних осіб у податковому законодавстві України. Вісник Національної академії прокуратури України. 2014. № 4. С. 63–68.</p> <p>Інтернет-джерела:</p> <p>1. Офіційний сайт Верховної Ради України – Режим доступу: rada.gov.ua</p> <p>2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України – Режим доступу: kmu.gov.ua</p> <p>3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України – Режим доступу: minfin.gov.ua</p> <p>4. Єдиний державний реєстр судових рішень України - Режим доступу: reyestr.court.gov.ua</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	Денне відділення: 32 години аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 години практичних занять, окрім цього, 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде : знати:

	<ul style="list-style-type: none"> - основи правового регулювання контролю за трансфертним ціноутворенням; - елементи складу правовідносин, які виникають під час контролю за трансфертним ціноутворенням; - види, строки та порядок подання звітності про контрольовані операції; - види, порядок здійснення заходів контролю за встановленням відповідності умов контрольованих операцій принципу "витагнутої руки" та особливості відповідальності платників податків. <p style="text-align: center;">вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виділити контрольовану операцію із переліку інших господарських операцій; - аналізувати стан функціонування системи контролю за трансфертним ціноутворенням; - правильно визначити правові основи, які регулюють відповідні відносини; - аргументовано висловити свою позицію з використанням посилань на нормативні акти, судову практику, матеріали роз'яснювального характеру державних органів.
Ключові слова	Трансфертне ціноутворення, контрольовані операції, принцип витягнутої руки, метод порівняльної неконтрольованої ціни, принцип розподілу прибутку за формулою.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій та практичних занять, виконання індивідуальних завдань та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	Схема курсу додається
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру. Залік виставляється автоматично.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін: «Адміністративне право України», «Фінансове право України», «Податкове право України» достатніх для сприйняття категоріального апарату, що використовується у вивченні навчального матеріалу в рамках дисципліни «Трансфертне ціноутворення», розуміння законодавчих джерел та судової практики.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, навчальні спільноти і т. д.) проектно-орієнтоване навчання, дискусія
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття, індивідуальні завдання: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів –50 балів; • контрольні заміри (модулі): 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів –50 балів. <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100 балів.</p> <p><i>Модульна (залікова) контрольна робота проводиться у формі</i></p>

	<p>аудиторного усного опитування за питаннями предмету спецкурсу та складається із теоретичних запитань різної форми та ступеня складності, які мають відповідне ранжування за кількістю балів. Критеріями виставлення відповідних балів є: правильність відповідей згідно з теорією та практикою нормативно-правового регулювання.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Викладач фіксує неявку студента на практичне заняття, що вважається академічною заборгованістю, яку студент повинен відпрацювати в межах затвердженого графіка консультацій у викладача або у інший узгоджений з викладачем час. Відпрацювання полягає у перевірці підготовки студентом тих завдань, які виносилися на практичне заняття, на якому студент був відсутній.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях та бали одержані за модуль. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення понять «трансфертне ціноутворення», «трансфертна ціна». 2. Назвіть та охарактеризуйте причини виникнення правового регулювання контролю за трансфертним ціноутворенням. 3. Назвіть та охарактеризуйте міжнародні правові акти, які визначають правила контролю за трансфертним ціноутворенням. 4. Назвіть та охарактеризуйте підзаконні нормативно-правові акти, які регулюють правила контролю за трансфертним ціноутворенням в Україні. 5. Назвіть основні положення плану BEPS, що стосуються трансфертного ціноутворення. 6. Дайте визначення поняття «контрольована операція». 7. Назвіть принципи контролю за трансфертним ціноутворенням. 8. Назвіть основні моделі поведінки платників податків. 9. Пов'язані особи за податковим законодавством України. 10. Великі платники податків та інші суб'єкти здійснення контрольованих операцій. 11. Фактори, що враховують при визначенні порівняльності умов контрольованої та неконтрольованої операції. 12. Методи визначення цін у контрольованих операціях і порядок їх обрання. 13. Джерела інформації для визначення ціни в контрольованих

	<p>операціях.</p> <p>14. Метод порівняльно неконтрольовані ціни.</p> <p>15. Метод ціни перепродажу.</p> <p>16. Метод «Витрати плюс».</p> <p>17. Метод чистого прибутку.</p> <p>18. Метод розподілення прибутку.</p> <p>19. Попереднє узгодження ціноутворення в контрольованих операціях.</p> <p>20. Податковий контроль за визначенням цін.</p> <p>21. Моніторинг цін у контрольованих операціях.</p> <p>22. Підстави, строки та порядок проведення перевірки.</p> <p>23. Відповідальність за порушення умов трансфертного ціноутворення.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу:

Тема 1: Теоретичні основи правового регулювання контролю за трансфертним ціноутворенням

1. Передумови виникнення трансфертного ціноутворення як явища.
2. Поняття та ознаки трансфертного ціноутворення та контрольованих операцій.
3. Співвідношення поняття «трансфертне ціноутворення» із поняттями «податкове планування», «обхід податків», «ухилення від сплати податків».
4. Історія розвитку правового регулювання контролю за трансфертним ціноутворенням.
5. Міжнародні та національні правові документи в сфері контролю за трансфертним ціноутворенням.
6. Принципи контролю за трансфертним ціноутворенням: принцип «витагнутої руки», принцип розподілу прибутку за формулою.

Тема 2. Суб'єкти та об'єкти контролю за трансфертним ціноутворенням

1. Сторони господарської операції як суб'єкти, що зобов'язані дотримуватися правил контролю за трансфертним ціноутворенням.
2. Пов'язані особи: поняття, критерії визнання.
3. Інші суб'єкти правовідносин контролю за трансфертним ціноутворенням.
4. Об'єкти контролю за трансфертним ціноутворенням.

Тема 3. Визначення відповідності умов контрольованої операції принципу «витагнутої руки»

1. Порядок зіставлення комерційних та фінансових умов операцій.
2. Методи встановлення відповідності умов контрольованої операції принципу "витагнутої руки" та порядок їх застосування.

3. Джерела інформації, що використовуються для встановлення відповідності умов контрольованої операції принципу "витагнутої руки".

4. Попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях, як альтернативна процедура визначення відповідності умов контрольованої операції принципу «витагнутої руки».

Тема 4. Складення та подання звітності із трансфертного ціноутворення для податкового контролю

1. Поняття та види звітності із трансфертного ціноутворення.

2. Особливості складення звіту та документації із трансфертного ціноутворення.

3. Порядок та строки подання звіту про контрольовані операції.

Тема 5. Податковий контроль за встановленням відповідності умов контрольованих операцій принципу "витагнутої руки" та відповідальність платника податків

1. Підстави та порядок здійснення моніторингу контрольованих операцій

2. Підстави та порядок здійснення перевірок з питань дотримання платником податків принципу "витагнутої руки".

3. Підстави та порядок опитування з питань трансфертного ціноутворення.

4. Особливості оскарження рішень прийнятих за результатами перевірки контрольованих операцій.

5. Відповідальність платників податків у випадку невідповідності умов контрольованих операцій принципу "витагнутої руки".

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Багаутдинов Р. И., Султанова Л. Ф. Исторические аспекты развития трансфертного ценообразования. Экономика и современный менеджмент: теория и практика: сб. ст. по матер. XXXI Междунар. науч.-практ. конф. Новосибирск: Изд. «СибАК», 2013. № 11 (31). С. 168–173.

2. Бегунц А. О. Государственное регулирование трансфертного ценообразования в системе транснациональных корпораций: дис. ... канд. екон. наук: 08.02.03 / Харьков. нац. ун-т им. В. Н. Каразина. Харьков, 2006. 239 с.

3. Гетманцев Д., Коряк О. До питання пов'язаних осіб у податковому законодавстві України. Вісник Національної академії прокуратури України. 2014. № 4. С. 63–68.

4. Грундел Л. П. Документация по трансфертному ценообразованию в законодательстве зарубежных стран. Управление экономическими системами:

електронний научний журнал. URL: <http://78.46.212.141/uecs71-712014/item/3190-2014-11-28-11-32-47>.

5. Грундел Л. П. Зарубежный опыт налогового контроля и регулирования трансфертного ценообразования. URL: http://www.rusnauka.com/2_KAND_2015/Economics/10_184586.doc.htm.

6. Грундел Л. П. Согласительные процедуры между налогоплательщиками и налоговыми органами. URL: <http://uecs.ru/uecs70-702014/item/3118-2014-10-29-06-56-23>.

7. Джох Р. В. BEPS: поняття, план протидії, імплементація в Україні. Правова система України: сучасні тенденції та фактори розвитку. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (25–26 березня 2016 р.). Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація «Істина», 2016. С. 87–89.

8. Джох Р. В. До питання про визначення вартісного критерію контрольованих операцій. Закарпатські правові читання: матер. VII Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених та асп. Ужгород: Ужгород. нац. ун-т, 2015. Вип. VII. С. 253-257.

9. Джох Р. В. Договір про узгодження цін: загальна характеристика. Право, держава та громадянське суспільство в умовах системних реформ у процесі євроінтеграції: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (1–2 квітня 2016 р.). Дніпропетровськ: Дніпропетр. гуманіт. ун-т, 2016. С. 78–82.

10. Джох Р. В. Загальна характеристика правовідносин, що пов'язані з оподаткуванням під час здійснення контрольованих операцій. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2016. № 6, т. 2. С. 75–78.

11. Джох Р. В. Пов'язані особи за податковим законодавством України. Науковий вісник публічного та приватного права. 2016. № 6. Т. 1. С. 188–194.

12. Джох Р. В. Поняття та ознаки трансфертного ціноутворення. Сутність та значення впливу законодавства на розвиток суспільних відносин: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. Одеса: Причорноморська фундація права, 2016. С. 69–73.

13. Джох Р. В. Поняття та сутність контрольованих операцій за податковим законодавством України. Право та державне управління. 2017. № 3. – С.

14. Джох Р. В. Розподіл прибутку за формулою як альтернатива принципу витягнутої руки. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матер. XXII Звіт. наук.-практ. конф. (4–5 лютого 2016 р.): у 2 ч. Львів: Юрид. ф-т Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка, 2016. Ч. 2. С. 50–53.

15. Джох Р. В. Трансфертне ціноутворення крізь призму дотримання принципів податкового законодавства та норм Конституції України. Порівняльно-аналітичне право. 2014. № 5. С. 224–227.

16. Джох Р. В. Трансфертне ціноутворення як обмеження принципу свободи договору. Актуальні проблеми прав людини, держави та правової

- системи: матер. XIV Міжнар. студ.-асп. наук. конф. Львів: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2015. Вип. XIII. С. 110–112.
17. Джох Р. В. Трансфертне ціноутворення: причини виникнення й історія розвитку правового регулювання. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2015. № 15. С. 101–104.
18. Жердецька Л. В. Механізм трансфертного ціноутворення в банку: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.08 / Держ. вищ. навч. закл. «Одес. держ. екон. ун-т». Одеса, 2009. 233 с.
19. Завьялова Ю. Н., Хаменушко И. В. Трансфертное ценообразование: объект уничтожения или насущная потребность? Налоговед. 2005. № 4. URL: <http://nalogoved.ru/art/176>.
20. Крухмальов С., Курілов Є. Принцип на відстані витягнутої руки – основний стандарт контролю за трансфертним ціноутворенням. Вісник Міністерства доходів і зборів. 2013. № 41. – С. 24–27.
21. Курілов Є. Ризики трансфертного ціноутворення: міжнародний досвід. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/7894>.
22. Лавреха Ю. За яких умов суд визнає осіб пов'язаними за позовом контролюючого органу? URL: <http://taxlink.ua/ua/analytics/povjazani-osobi/za-jakih-umov-syd-viznaje/>.
23. Мельниченко Р. Адміністративно-правове регулювання трансфертного ціноутворення / Р. Мельниченко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. - 2017. - № 3. - С. 99-112.
24. Мельниченко Р. Державний примус у сфері трансфертного ціноутворення / Р. Мельниченко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. - 2017. - № 5. - С.162-177.
25. Мельниченко Р. Податковий контроль трансфертного ціноутворення в Україні як об'єкт адміністративно-правового регулювання / Р. Мельниченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2016. - Вип. 2 (103). - С.80-87.
26. Мельниченко Р. Поняття, сутність і призначення податкового контролю трансфертного ціноутворення в Україні / Р. Мельниченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2017. - Вип. 1 (104). - С.92-98.
27. Мельниченко Р. Форми та методи податкового контролю трансфертного ціноутворення в Україні / Р. Мельниченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2017. - Вип. 3 (105). - С.54-64.
28. Мішин М. Визначення зіставності умов операцій при проведенні порівняльного аналізу для цілей трансфертного ціноутворення. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/7897>.
29. Мішин М., Курілов Є. Документація з трансфертного ціноутворення: міжнародний досвід. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/8219>.

30. Мішин М., Курілов Є. Світовий досвід трансфертного ціноутворення: тенденції та перспективи. Вісник Міністерства доходів і зборів України. 2013. № 38. С. 49–52.
31. Мішин М., Курілов Є. Трансфертне ціноутворення та план дій BEPS. Вісник Міністерства доходів і зборів України. 2014. № 16. С. 23–26.
32. Настанови ОЕСР щодо трансфертного ціноутворення для транснаціональних компаній та податкових служб від 22.07.2010. URL: <http://auditconsult.biz/tzo/0.pdf>.
33. Оліховський В. Я. Теоретичні аспекти податкового планування. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку: зб. наук. пр. / відпов. ред. О. Є. Кузьмін. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. № 722. С. 177–181.
34. Савченко, Т.Г. Напрямки удосконалення економіко-правового регулювання трансфертного ціноутворення в Україні. Економіка і регіон. 2006. № 3. С. 48–56.
35. Суббот А. Особливості правового регулювання контролю трансфертного ціноутворення у відносинах великих платників податків. Віче. 2014. № 6. С. 2–5.
36. Суругин Д. Н. Взаимозависимость как основание налогового контроля трансфертного ценообразования. Налоговые споры: теория и практика. 2006. № 12. URL: <http://www.sejchas.ru/bux/75680>.
37. Тімарцев О. Ю. Адміністрування великих платників податків: світовий досвід і Україна. Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. Сер.: Економічні науки. 2010. № 4. С. 307–314.
38. Чукліна О. С. Методи трансфертного ціноутворення: переваги, недоліки та ієрархія застосування. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2013. № 5-6. С. 170–175.